

Beyaz Yakalılardan Bir Kazanım Daha!

STMicroelectronics (ST) şirketi tarafından 2007 Aralık ayında işten çıkarılan mühendisler, açmış oldukları işe iade davasını kazandılar. Temyiz süreciyle beraber 2 yıl süren hukuk mücadelesi işçilerin lehine sonuçlandı. ST çıkardığı mühendislere, işe iadenin karşılığı olan 8 maaş tazminatı faiziyle beraber ödemeye mahkum edildi.

Bir çok alanda pazarın lideri konumunda olan ST, 2007 yılında cirosu 7.2 milyar USD civarındayken, İstanbul'da faaliyet gösteren Digital TV ve digital uydu alıcıları bölümlerini kapatarak, projelerini diğer ülkelerdeki bölümlerine devretmişti. Bunun üzerine işsiz kalan mühendisler Elektrik Mühendisleri Odası'nda (EMO) bir basın açıklaması düzenleyerek, uygulanan işten çıkartma politikalarını protesto etmiş, aynı zamanda bu uluslararası şirketin Fransa'daki fabrikalarında örgütlü bulunan CGT sendikasına (Genel İş Konfederasyonu) durumlarını bildirip, dayanışma çağrısında bulunmuşlardı.

EMO bu haksız işten çıkarmalara, protestolara seyirci kalmayarak hukuki mücadelesinde mühendislerin yanında olmuştur. EMO'nun avukatı ile yürütülen davada işten çıkarılan ST çalışanları; "Performansı ve çalışması takdir gören mühendisler, kar eden bir şirketten neden çıkarılmıştır?" sorusu üzerine gitmişlerdir. Bu sorunun yanıtı 2007 basın açıklamasında da belirtildiği gibi çok açıktır. Türkiye'de işçilerin iş güvenceleri yok denebilecek kadar az olup, işçi çıkarmanın maliyeti ise işveren için önemsenmeyecek kadar küçüktür. Bunun farkında olan şirketler Türkiye gibi ülkeleri tercih etmekte, üstelik Teknokent, Teknopark veya serbest bölgelere yerleşerek üretim maliyetlerini daha da aşağıya çekebilmektedirler. Buna rağmen büyük ölçekli yabancı sermayeli şirketler daha fazla kar edebilmek için, iş gücünün/mühendis emeğinin daha da ucuz olduğu Hindistan veya Çin gibi ülkelere yatırımlarını kaydırmaktadırlar.

Ama şu gerçekte unutulmamalıdır. Nasıl dün Fransız işçileri Avrupa dışındaki daha ucuz emek yüzünden işsiz kalmaya zorlandılarsa, bugün de Türkiye işçileri aynı konumda bulunmaktadır. Şimdi sermayeye ucuz görünen uzak doğu işçilerinin de ilerleyen zamanlarda başlarına gelecekler bellidir. Şirketlerin daha fazla kar edebilmek amacıyla kullandıkları yöntemler, emekçilerin haklarının daha fazla gasp edilmesine yol açmaktadır. İşçilere uygulanan bu sömürüye ancak işçiler dur diyebilir.

ST çalışanları, ST'nin uyguladığı bu sömürüye sessiz kalmayarak hukuki mücadelelerini verdiler ve kazandılar. İşlerine geri dönemeditler ama tüm bu süreçteki tazminatlarını alabildiler. ST'ye karşı kazanılan bu dava, beyaz yakalıların mücadelesi için değerlendirilmesi gereken bir deneyimdir. Bu ve benzeri kazanımlar, aynı sömürüye farklı uygulamalarla maruz kalan beyaz yakalıların, yarın korkusu yaşamadan, huzurlu ve insanca çalışmak için birlikte verecekleri mücadelenin önünü açmaktadır.